

INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC SÚDNEJ OCHRANY ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD V TRESTNOM KONANÍ

Z hľadiska štandardu ochrany základných práv sťažovateľa tým, že vo veci na prvom stupni konal špecializovaný trestný súd a následne v odvolacom konaní trojčlenný senát najvyššieho súdu a v dovolacom konaní päťčlenný senát najvyššieho súdu, nemohla byť sťažovateľovi spôsobená ujma, keďže ide o najvyšší stupeň úrovne personálneho substrátu súdnej moci (oproti procesnej figúre okresný súd v konaní na súde prvého stupňa, krajský súd v odvolacom konaní a trojčlenný senát najvyššieho súdu v dovolacom konaní).

(Uznesenie ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 633/2022 z 13. decembra 2022)

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **I. M.**, zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Ferčákom, Bernolákova 1652/29, Topoľčany, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 TdoV 12/2021 z 31. mája 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 To 6/2019 z 23. júna 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **odmieta.**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 6. septembra 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu domáhal vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 49 ústavy a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 TdoV 12/2021 z 31. mája 2022 (ďalej len „dovolacie uznesenie najvyššieho súdu“) a uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 To 6/2019 z 23. júna 2020 (ďalej aj „odvolacie uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) č. k. BB-4T/27/2015 zo 16. mája 2019 uznaný vinným z pokračovacieho prečinu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 1 roka. Najvyšší súd

uznesením č. k. 2 To 6/2019 z 23. júna 2020 sťažovateľom podané odvolanie podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol a svojím ďalším uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľom podané dovolanie, ktoré podal z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda z dôvodu, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozdelil svoju argumentáciu do dvoch rovín, ktoré kopírujú dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda dôvod, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Sťažovateľ v súhrne k obsahu odvolacieho uznesenia najvyššieho súdu, ako aj dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu konštatoval, že „sú z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie môjho nižšie uvedeného základného práva alebo slobody.“

4. V rámci prvej námietky sťažovateľ atakoval porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ku ktorého porušeniu malo dôjsť nedodržaním ustanovení Trestného poriadku vzťahujúcich sa na vecnú príslušnosť súdov, keďže „Špecializovaný trestný súd nebol príslušný na jej prejednanie ako súd prvého stupňa, následkom čoho nebol ani Najvyšší súd SR príslušný ako súd odvolací“. V konkrétnostiach poukázal na to, že na jeho osobu bola podaná obžaloba pre zločin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, 2 písm. e) v spojení s § 138 písm. i) Trestného zákona, pričom pôsobnosť špecializovaného trestného súdu bola podľa § 14 písm. b) Trestného poriadku účinného v tom čase daná až od právnej kvalifikácie predmetného zločinu podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona. Táto právna kvalifikácia konania sťažovateľa nebola pri podaní obžaloby daná/uplatnená. Vecná príslušnosť špecializovaného trestného súdu mohla byť v jeho trestnej veci ďalej daná na podklade § 14 písm. m) Trestného poriadku, avšak za predpokladu súčasného naplnenia ďalšieho ustanovenia Trestného poriadku, a to § 18 ods. 1 upravujúceho podmienky vedenia spoločného konania. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na to, že „Prokurátor v predmetnej trestnej veci podal dňa 8. júna 2015 návrh na schválenie dohody o vine a treste (vo vzťahu k obvineným B. a Š.) a toho istého dňa podal na obžalovaného G. a spol. obžalobu. Z podanej obžaloby vyplýva, že jej predmetom boli dva samostatné skutky, jeden sa týkal dvoch verejných obstarávaní na stavebné dozory (obvinený B. a M.) a druhý sa týkal výberu externého obstarávateľa pre výber zhotoviteľa stavby administratívnej budovy NSK (obvinený K. a G.)“. Podľa sťažovateľa teda „Z obžaloby nepochybne vyplýva, že sa malo jednať o samostatné verejné obstarávania a že tieto skutky nie sú medzi osobami obvinených personálne, ani skutkovo prepojené.“, čím tak neboli splnené podmienky vedenia spoločného trestného konania a nedošlo teda ani k obsahovému naplneniu § 18 ods. 1 Trestného poriadku ako zákonného predpokladu na tento postup. Podľa sťažovateľa sa najvyšší súd arbitrárne vysporiadal s touto ním uplatnenou námietkou, a to aj vtedy, ak poukazoval na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod č. 27/2020 a rozsudok najvyššieho súdu č. k. 2 To 11/2016 z 23. januára 2018, pretože tieto sa na okolnosti jeho trestnej veci nevzťahovali. Sťažovateľ naďalej zotrval na svojej názorovej predstave, ku ktorej zvýraznil, že „kľúčovou otázkou sú podmienky spoločného konania, ktoré podľa môjho názoru splnené zjavne neboli, nie

otázka dodatočnej zmeny právnej kvalifikácie skutku, ktorý mi bol kladený za vinu (a z ktorej v mojom prípade vypadol iba § 266 ods. 2 TZ, z § 266 ods. 3 TZ som obžalovaný nebol).“.

5. V rámci druhej argumentačnej námietky sťažovateľ atakoval právnu kvalifikáciu skutku kladeného mu za vinu s akcentom na „nenaplnenie obligatórneho znaku skutkovej podstaty trestného činu podľa § 266 ods. 1 TZ.“. V rámci tejto argumentačnej námietky sťažovateľ na zvýraznenie správnosti svojej argumentácie poukázal na právne závery vyslovené v uznesení najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 21/2013 zo 6. novembra 2013 a v príspevku Právne úvahy k poškodenému, škode a následku v prípadoch vyšetrovania ekonomickej kriminality z odbornej medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2018, ktorý bol ako dôkaz pripojený k súdnemu spisu.

6. Vzhľadom na už uvedené odborné podklady sťažovateľ poukázal na to, že (i) pre posúdenie naplnenia skutkovej podstaty trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona nie je možné považovať za škodu, resp. za prospech hodnotu celej zákazky, ale len rozsah ujmy, resp. prospechu predstavujúci objem zisku iného subjektu, (ii) sťažiteľom nie je potenciálny účastník verejného obstarávania, ale výlučne sťažiteľ, ktorý predložil ponuku spĺňajúcu podmienky vyhláseného verejného obstarávania, a pokiaľ sú ďalší sťažitelia len potenciálni, je aj ich znevýhodňovanie len v rovine možnej, z hľadiska prostriedkov trestného práva nepreukázateľnej, (iii) páchateľovi predmetného trestného činu musí byť preukázaný tzv. druhý úmysel, teda úmysel spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech, (iv) záver o nerešpektovaní konkrétnych ustanovení zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“), resp. o konaní v rozpore s nimi musí byť vo vzťahu ku každému obžalovanému osobitne založený na individuálnych dôkazoch, ktoré takéto zistenie spoľahlivo preukazujú vrátane úmyslu páchateľa spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech, (v) úmysel spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech musí byť exaktne vyjadrený jedným z alternatívne uvedených konaní, teda dojednaním prednosti alebo výhodnejších podmienok niektorému sťažiteľovi na úkor iných sťažiteľov alebo konaním v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní, a táto okolnosť musí byť nevyhnutnou súčasťou skutkových zistení, ktoré majú byť explicitne a zrozumiteľne vyjadrené v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku a (vi) ktoré je možné z nej extrahovať aj pri ich izolovanom skúmaní (vychádzajúc z predpokladu, že skutková veta odsudzujúceho rozsudku je vo svojej podstate len doslovným prebratím zákonného znenia príslušnej skutkovej podstaty alebo ak len vyplýva z odôvodnenia dotknutého rozhodnutia).

7. Podľa sťažovateľa najvyšší súd sa už uvedenej argumentácii „náležite nevenoval, dokonca ani vo vlastnej časti odôvodnenia neuvádzal, že som svoje názory opieral o iné rozhodnutia Najvyššieho súdu, či o odbornú prácu profesora trestného práva a s týmito zdrojmi mojej argumentácie sa nijako nevysporiadal.“.

8. Sťažovateľ predovšetkým poukázal na to, že napriek tomu, že úmysel spôsobiť škodu alebo získať majetkový prospech je zákonným znakom skutkovej podstaty trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona, „v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa nie je žiadnym spôsobom konkretizované, komu a akú škodu som mal svojim konaním spôsobiť, resp. komu a aký prospech som mal zadovážiť. Všeobecné konštatovanie súdu, že dojednaním prednosti alebo výhodnejších podmienok na úkor iných sťažiteľov nepochybne má takýto sťažiteľ z protiprávneho konania iných osôb

prospech, je výlučne všeobecným konštatovaním, ktorého akceptovanie nemôže v odvetví trestného práva obstať. Ja som teda netvrdil, že škoda alebo prospech musia reálne existovať, ale že musí byť aspoň konkretizované, a to spôsobom v zmysle ust. § 125 ods. 1 TZ, k akej konkrétnej škode alebo prospechu úmysel obžalovaného smeroval.“.

9. Zároveň sťažovateľ namietal, že zo zisteného skutkového stavu veci nevyplýva, aby naplnil objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona, ktorá spočíva alternatívne v konaní v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní alebo dojednaní prednosti niektorému súťažiteľovi alebo výhodnejších podmienok na úkor iných súťažiteľov. Podľa sťažovateľa „Za prednosť v zmysle ustanovenia § 266 ods. 1 TZ, treba považovať akékoľvek zvýhodnenie niektorého súťažiteľa, pokiaľ ide o časový predstih. Výhodnejšími podmienkami potom treba rozumieť akékoľvek iné podmienky, ktoré zvýhodňujú niektorého súťažiteľa pred ďalšími.“, pričom „súťažiteľom nie je potenciálny účastník verejného obstarávania, ale výlučne súťažiteľ, ktorý predložil ponuku spĺňajúcu podmienky vyhláseného verejného obstarávania.“. Sťažovateľ v rámci právneho posúdenia veci najvyššiemu súdu vytkol, že mu nebolo kladené za vinu žiadne konanie, ktoré predpokladá skutková podstata predmetného trestného činu, ale to, „že verejné obstarávania na stavebný dozor mali byť len fiktívne. Z povahy veci by potom bolo vylúčené, aby mal niektorý zo súťažiteľov dojednanú prednosť alebo výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov.“. V naznačenom smere sťažovateľ konštatuje, že nekonal v rozpore s § 9 zákona o verejnom obstarávaní, keď tvrdí, že „v mojom prípade absentuje splnenie subjektívnej podmienky konania v spolupáchateľstve. Verejný obstarávateľ navyše nepochybne bol oprávnený pri zadávaní zákazky s nízkou hodnotou určiť celý postup verejného obstarávania. Postup, v rámci ktorého boli oslovení konkrétni uchádzači tak nemohol byť diskriminačný, ani odporujúci § 9 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. Konanie v rozpore so zákonom č. 58/2011 Z. z. je taktiež z povahy veci vylúčené, nakoľko vyhlasovanie verejných obstarávaní v období od jeho schválenia do nadobudnutia účinnosti nezakazoval, práve naopak (viď § 155h zákona č. 58/2011 Z. z.).“.

10. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 49 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv EÚ, a právo podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1TdoV/12/2021 zo dňa 31. 5. 2022 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 To/6/2019 zo dňa 23. 6. 2020 porušené boli.

2. Uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1TdoV/12/2021 zo dňa 31. 5. 2022 a sp. zn. 2 To/6/2019 zo dňa 23.6.2020 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť trovy konania...”

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom podanej ústavnej sťažnosti je porušenie práv sťažovateľa uvedených v bode 1 tohto odôvodnenia odvolacím a dovolacím uznesením najvyššieho súdu, keďže „sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné“ s dôsledkom porušenia sťažovateľom označených základných práv.

12. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. Odvolacie uznesenie najvyššieho súdu:

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľ vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

17. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky

obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hrozacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

19. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

20. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť aj proti odvolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu, proti ktorému využil mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie, ktoré podal z dôvodu § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda z dôvodu, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. O sťažovateľom podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. Z hľadiska právomoci ústavného súdu je v tejto časti ústavnej sťažnosti relevantné, že existoval iný súd, a to 5-členný senát najvyššieho súdu, ktorý ako súd dovolací disponoval právomocou posúdiť sťažovateľom podané dovolanie, čo aj učinil, keď sťažovateľom podané dovolanie svojím dovolacím uznesením odmietol. Vzhľadom na to ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti odvolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. Všeobecné judikatúrne východiská:

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

23. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 14/2012).

24. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky,

ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

25. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05, I. ÚS 115/2020).

26. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde, alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný (pokiaľ je ústavne akceptovateľný), resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti. Posúdenie veci všeobecným súdom sa teda môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu aj v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

27. Taktiež podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré naruša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené

na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k „odopretiu spravodlivosti“ (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

28. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

III.3. Dovolacie uznesenie najvyššieho súdu:

29. Najvyšší súd k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku v podstatnom uviedol, že «v prejednávanej trestnej veci sa viedlo spoločné prípravné konanie voči šiestim obvineným pre skutok právne posúdený ako pokračovací zločin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe diferencovane kvalifikovaný vo vzťahu k jednotlivým obvineným, pričom u dvoch z nich (V. B., a G. Š.) prokurátor podal návrh na schválenie dohody o vine a treste a súčasne na zvyšných štyroch obvinených podal obžalobu na Špecializovaný trestný súd, a to na obvinených E. G. a R. K. pre pokračovací zločin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. i) Trestného zákona (spáchaný organizovanou skupinou) sčasti v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona a na obvinených Ľ. M. a E. B. pre pokračovací zločin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 ods. 2 písm. e) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. i) Trestného zákona (spáchaný organizovanou skupinou) s tým, že vecnú príslušnosť Špecializovaného trestného súdu na prejednanie podanej obžaloby vo vzťahu ku všetkým štyrom obvineným opodstatňovali ustanovenia § 14 písm. b) a m) Trestného poriadku v znení účinnom do 22. júna 2015.

Nepríslušnosť Špecializovaného trestného súdu v prejednávanej trestnej veci namietali obvinení Ľ. M. a E. B., prostredníctvom svojich obhajcov, už na hlavnom pojednávaní konanom prvostupňovým súdom 19. novembra 2015 s tým, že Špecializovaný trestný súd túto námietku obvinených neakceptoval z dôvodu, že trestný čin, ktorý sa kládol podanou obžalobou dotknutým obvineným za vinu, podľa jeho názoru, vecne súvisel s trestným činom, na ktorý sa vecne vzťahuje právomoc Špecializovaného trestného činu, pričom rozsudkom z 15. apríla 2016 uznaných obvinených za vinných v zmysle obžaloby, teda konštatoval, že všetci štyria obvinení sa stihanej trestnej činnosti dopustili ako členovia organizovanej skupiny.

K zmene posúdenia konania obvinených ako konania formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona došlo až následnými rozhodnutiami prvostupňového súdu v podstate na základe právneho názoru vysloveného odvolacím súdom...

Vzhľadom na to, že Špecializovaný trestný súd, ktorý svoju vecnú príslušnosť uznal a vec po preskúmaní obžaloby inému súdu nepostúpil, ako súd s postavením krajského súdu (10 ods. 5 Trestného poriadku) je vychádzajúc z... ustanovenia § 180 ods. 1 Trestného zákona povinný vec prejednať aj v prípade, ak v priebehu konania zistí, že nie je na jej prejednanie vecne príslušný (formuláciu „ak by mala byť vec postúpenú z okresného súdu v sídle krajského súdu

na iný okresný súd“ v ustanovení § 280 ods. 1 Trestného poriadku je potrebné vyložiť extenzívne, pre všetky prípady vyšších kompetenčných oprávnení v rozsahu vecnej príslušnosti alebo pôsobnosti - k tomu už spomínané rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 27/2020, ale aj rozsudok najvyššieho súdu z 23. januára 2018, sp. zn. 2 To 11/2016), zmena posúdenia konania obvinených ako konania už nie formou organizovanej skupiny ale spolupáchateľstvom, nemá žiaden vplyv na vecnú príslušnosť Špecializovaného trestného súdu v prejednávanej veci, preto námietky obvinených v tomto smere dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zjavne nenapĺňajú.».

30. Najvyšší súd k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v prvom rade poukázal na to, že skutková podstata trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona „má tzv. zloženú skutkovú podstatu, ktorá má viacero znakov (vrátane konaní) uvedených vo viacerých alternatívach. Objektívna stránka tohto trestného činu tak spočíva v alternatívnom konaní páchatel'a, ktorý v súvislosti s verejným obstarávaním alebo verejnou dražbou v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech: (i) koná v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní alebo verejnej dražbe, (ii) dojedná niektorému súťažiteľovi alebo účastníkovi verejnej dražby prednosť pred inými súťažiteľmi alebo účastníkmi verejnej dražby alebo (iii) dojedná niektorému súťažiteľovi alebo účastníkovi verejnej dražby výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov účastníkov verejnej dražby. Z uvedených variant boli obvinení E. B. a L. M. uznaní za vinných z toho, že (spoločným pokračujúcim konaním) v súvislosti s verejným obstarávaním v úmysle zadovážiť inému prospech konali v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní a zároveň, že dojednali niektorému súťažiteľovi prednosť a výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov.“.

31. V ďalšom najvyšší súd podrobne rozobral § 9 ods. 1 a 4 zákona o verejnom obstarávaní, k čomu poukázal na výklad „relevantných princípov“ v predmetnej veci podľa rozhodovacej praxe najvyššieho súdu a podľa ktorých „princíp rovnakého zaobchádzania znamená, že každý záujemca alebo uchádzač dostáva informácie rovnakým spôsobom, v rovnakom čase a v rovnakom obsahu. Pre princíp nediskriminácie platí, že nemôžu byť stanovované podmienky, ktoré by niektorého z uchádzačov alebo záujemcov zvýhodňovali a iného naopak znevýhodňovali a pritom by nemali objektívnu súvislosť s predmetom a realizáciou zákazky. Princíp transparentnosti vyžaduje stanovenie jednoznačných postupových krokov a ich písomné zachytenie pre potrebu spätnej kontroly (rozsudok najvyššieho súdu z 11. februára 2009, sp. zn. 2 Sžo 69/2008).“.

32. Najvyšší súd ďalej zvýraznil, že „Jedným z cieľov uplatňovania zákona o verejnom obstarávaní je rozvoj účinnej hospodárskej súťaže pri zadávaní verejných zákaziek - ich ochrana a riadny priebeh je zároveň jedným z objektov trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 Trestného zákona. Rešpektovanie uvedených princípov má okrem iného zabrániť páchaniu trestnej činnosti spojenej s verejným obstarávaním v jej klasických podobách, medzi ktoré patrí účelový výber vopred zvoleného víťaza. Princípy uvedené v naposledy označenom ustanovení sú univerzálne a uplatňovali sa aj pri zadávaní zákaziek s nízkymi hodnotami podľa § 102 zákona o verejnom obstarávaní, hoci zákon pre tento rozsah nákupov v podstate neupravoval žiadny formálny postup.“.

33. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd výkladovo zdôraznil, že „V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dojednaním prednosti pri verejnom obstarávaní sa ma na myslí

zvýhodnenie, resp. uprednostnenie niektorého súťažiteľa pri končnom posudzovaní výsledkov verejného obstarávania na úkor ostatných súťažiteľov. Za dojednanie výhodnejších podmienok treba považovať poskytnutie takých podmienok, ktoré akýmkoľvek spôsobom zvýhodňujú niektorého súťažiteľa pred ostatnými, čím medzi nimi vzniká disproporcia a nevyvážený prístup k získaniu verejnej zákazky. V danom prípade pritom nejde len o poskytnutie určitej informácie, ktorou ostatní uchádzači o verejnú zákazku nedisponujú, ale aj o samotné potlačenie súťažného prostredia (k poslednej vete pozri uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 25. júna 2020, sp. zn. 5 Tdo 592/2020, bod 17.). Za najzávažnejší v tomto ohľade preto treba označiť ten prípad, keď v dôsledku porušenia zákona pri verejnom obstarávaní k súťaži medzi dvoma či viacerými subjektmi vôbec nedôjde.“. Teda „dojednanie prednosti či výhodnejších podmienok sa v praxi veľmi často prejaví aj v automatickom porušení všeobecne záväzného predpisu o verejnom obstarávaní, a to práve skrz povinnosť dodržiavania všeobecných princípov verejného obstarávania, ako je tomu v preskúmvanej veci.“.

34. Vo vzťahu ku konaniu sťažovateľa najvyšší súd argumentačne zacielením zhrnutím, podľa ktorého „Z obsahu ustáleného skutku vyplýva, že obvinení E. B. a L. M. sa ho, resp. jeho dielčieho útoku dopustili tým spôsobom, že spoločným konaním na základe poverenia G. Š. zaobstarali potrebné písomné podklady k trom potenciálnym súťažiacim pre obe verejné obstarávania (na výkon stavebného dozoru) a k ich cenovým ponukám tak, aby sa víťazmi týchto verejných obstarávaní stali dopredu určené spoločnosti V., a S. Menovaní obvinení to dosiahli prostredníctvom toho, že zabezpečili dopredu vybrané súťažiace spoločnosti, pričom menovaným spoločnostiam poskytovali vzorové podklady na vypracovanie ponúk ešte pred samotným spracovaním výsledkov kontrolovali a porovnávali ponuky ostatných súťažiteľov vrátane účelového upravovania cenových ponúk a napokon s nimi dohadovali aj podmienky spísania mandátnych zmlúv.

Z uvedeného podľa dovolacieho súdu jasne vyplýva, že obvinení svojim spoločným konaním nielenže systematicky zvýhodňovali konkrétne spoločnosti pri získaní oboch verejných zákaziek, ale v konečnom dôsledku aj zabezpečili ich výber. Podstata ich konania teda fakticky spočívala v celkovom fingovaní procesu verejného obstarávania, keďže obe verejné zákazky boli od začiatku určené pre spoločnosti V. a S.

Týmito konaním obvinení zároveň v súvislosti s verejným obstarávaním porušili princípy rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a transparentnosti, čím konali v priamom rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní, a to konkrétne s vyššie citovaným § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní.

Sumarizujúc, obvinení sa trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona dopustili spoločným konaním (§ 20 Trestného zákona) vo všetkých troch jeho alternatívach.

Slovné spojenie (relevantné pre posudzovaný prípad) v úmysle (páchateľa) zadovážiť inému prospech v § 266 ods. 1 Trestného zákona vyjadruje motív ako ďalší znak subjektívnej stránky uvedeného trestného činu popri implicitne požadovanom úmyselnom zavinení v zmysle § 17 Trestného zákona. Základná skutková podstata trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. Trestného zákona (ako to vyplýva aj z vyššie uvedeného) nevyžaduje následok v podobe spôsobenia škody či zadováženia prospechu; ide o okolnosti, ktoré majú význam pre naplnenie kvalifikovaných skutkových podstát tohto trestného činu podľa § 266 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Motív ako vnútorný podnet, ktorý viedol páchatel'a k rozhodnutiu spáchať trestný čin, si nemožno zamieňať s následkom (vrátane eventuálnej potreby zistenia výšky prospechu)

a nevyhnutnosťou jeho zavinenia. Z hľadiska existencie motívu tak postačí, aby úmysel páchatel'a preukázateľne smeroval k zadováženiu prospechu, a to bez potreby jeho peňažného vyčíslenia.“.

35. Kompletizujúc svoje závery, najvyšší súd uzavrel, že „Motív spoločným konaním zadovážiť prospech vybraným obchodným spoločnostiam vyplýva zo spoločného konania obvinených, ktoré smerovalo a vyústilo podpisom odplatných zmlúv medzi Úradom Nitrianskeho samosprávneho kraja ako mandantom a protežovanými obchodnými spoločnosťami V. a S. ako mandatármi. Uvedené platí aj pre tzv. subjektívnu podmienku spolupáchateľstva, nakoľko zo znenia skutku je zrejmé spoločné konanie obvinených, existenciu ktorej (objektívnej) podmienky spolupáchateľstva obvinení vo svojich dovolaniach ani osobitne nespochybňujú.“. Teda ustálený skutkový stav veci podľa najvyššieho súdu vygeneroval záver, podľa ktorého « G. Š. poverila obvinených L. M. a E. B. zabezpečiť potrebné písomné doklady k trom potencionálnym súťažiacim pre každé verejné obstarávanie a k nim cenovým ponukám tak, aby sa víťazmi týchto dvoch verejných obstarávaní stali dopredu určené spoločnosti. Z takto formulovaného skutku je nepochybne zrejмый úmysel obvinených ako aj motív ich konania v podstate potlačiť akýkoľvek súťažný charakter dotknutých verejných obstarávaní, toto verejné obstarávanie len fingovať, zákazky poskytnúť dopredu určeným spoločnostiam bez akejkolvek reálnej súťaže a tým „víťazom“ poskytnúť výhodu v podobe možnosti realizovať zákazku, ktorú by bez fingovaného verejného obstarávania zrejme nedostali.».

III.4. Posúdenie veci:

36. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa dôsledne zaoberal všetkými sťažovateľom predstretými námietkami, ktoré precízne zdôvodnil, a to v závislosti od sťažovateľom uplatneného dovolacieho dôvodu. Najvyšší súd prv objasnil podstatu toho-ktorého sťažovateľom uplatneného dovolacieho dôvodu a následne mu ozrejmil, či ním uplatnené námietky spadajú do obsahovej náplne príslušného dovolacieho dôvodu a či ho po materiálnej stránke naplňajú. V súhrne teda ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a Trestného zákona a predovšetkým vlastnej rozhodovacej praxe, na ktorú aj poukázal a ktorej aplikáciu aj ozrejmil, jeho úvahy sú logické, bez vnútorných rozporov, legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné, v dôsledku čoho nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo zakladá dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

37. Osobitne v rámci sťažovateľom uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku najvyšší súd poukázal nielen na príslušnú právnu úpravu predovšetkým § 280 ods. 1 Trestného poriadku, ktorú argumentačne nielen logicky, ale aj v kontexte ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, na ktorú odkázal, zdôvodnil, pričom rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v zbierke rozhodnutí najvyššieho súdu pod č. 27/2020 má judikatúrnu povahu, keď je taká publikácia zákonným nástrojom na zjednocovanie rozhodovania súdov. Z ústavnoprávneho pohľadu postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS

6/97, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 462/2012, III. ÚS 591/2013, I. ÚS 670/2014). Navyše za zásadné momenty (odhliadnuc od samotnej vlastnej právnej úvahy špecializovaného trestného súdu, v rámci ktorej sa na začiatku konania a následne v jeho priebehu na podklade námietky samotného sťažovateľa prednesenej na hlavnom pojednávaní zaoberal aj svojou vecnou príslušnosťou na konanie) považuje ústavný súd to, že špecializovaný trestný súd vo veci najprv rozhodol podľa pôvodnej právnej kvalifikácie skutku, na čo nadväzuje konštatovanie najvyššieho súdu v dovolacom uznesení, podľa ktorého „K zmene posúdenia konania obvinených ako konania formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona došlo až následnými rozhodnutiami prvostupňového súdu v podstate na základe právneho názoru vysloveného odvolacím súdom.“. Z uvedeného je teda zrejmé, že otázka právnej kvalifikácie skutku bola ustálená až jej právnym posúdením odvolacím súdom, čo len zvýrazňuje postup podľa § 280 ods. 1 Trestného poriadku, na ktorý najvyšší súd poukázal. S ohľadom na uvedené ústavný súd nezistil porušenie sťažovateľom označeného základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, a preto odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

38. Navyše z hľadiska štandardu ochrany základných práv sťažovateľa tým, že vo veci na prvom stupni konal špecializovaný trestný súd a následne v odvolacom konaní trojčlenný senát najvyššieho súdu a v dovolacom konaní päťčlenný senát najvyššieho súdu, nemohla byť sťažovateľovi spôsobená ujma, keďže ide o najvyšší stupeň úrovne personálneho substrátu súdnej moci (oproti procesnej figúre okresný súd v konaní na súde prvého stupňa, krajský súd v odvolacom konaní a trojčlenný senát najvyššieho súdu v dovolacom konaní).

39. K námietke sťažovateľa o arbitrárnosti záverov najvyššieho súdu pri posúdení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ústavný súd v prvom rade zvýrazňuje, že mu neprináleží vyjadrovať sa k právnej podstate skutočností, na ktorých podklade bola alebo nebola vyvedená trestnoprávna zodpovednosť určitej osobe, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť/dôvodnosť, resp. to, či sú/nie sú postačujúce k záveru o trestnoprávnej zodpovednosti. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch z pohľadu toho, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami tej-ktorej veci. Teda ústavný súd nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa.

40. Najvyšší súd v rámci svojej argumentácie ozrejmil v prvom rade samotný cieľ uplatňovania pravidiel verejného obstarávania, ktorých spoločným menovateľom je spoločenský záujem na samotnom riadnom výkone hospodárskej súťaže, ktorý sa prejavuje vytváraním takého súťažného prostredia medzi jednotlivými jej účastníkmi, ktoré zabezpečí ich riadne súperenie, ktorého výsledkom je úspech najlepšej ponuky v rámci zadaných kritérií bez vplyvu externých činiteľov tento proces kontaminujúcich v takom rozsahu, že sa právnou úpravou sledovaný cieľ stane len iluzórnym/predstieraným. V tomto smere poskytol najvyšší súd aj výklad (podporený aj citovaním relevantnej judikatúry) príslušného pojmového aparátu (pojmy ako dojednanie prednosti, výhodnejších podmienok, princíp rovnakého zaobchádzania), ktorého dôslednou aplikáciou sa stanovený spoločenský cieľ nastolenia riadneho súťažného prostredia v rámci hospodárskej súťaže zabezpečuje a v konečnom dôsledku napokon aj odstraňuje nežiaduci vplyv externých činiteľov búrajúcich v samotnom dôsledku účel prijatej právnej úpravy.

41. V ďalšej rovine svojej argumentácie najvyšší súd ustálil, že sťažovateľ sa dopustil konania predpokladaného základnou skutkovou podstatou trestného činu machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona, keď sa jej výkladom zaoberal vo všetkých jej troch skutkových alternatívach v spojení s porušením princípov rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a transparentnosti ako právnou úpravou predpokladanými pravidlami zabezpečujúcimi vytvorenie riadneho súťažného prostredia v rámci zadanej zákazky výkonu stavebného dozoru. Porušením uvedených princípov došlo k vytvoreniu prostredia umožňujúceho dospieť k úspechu vopred vybraným obchodným spoločnostiam V., a S., s ktorými aj následne došlo k uzavretiu príslušných zmlúv podmienujúcich začatie realizácie predmetu verejného obstarávania, čím tak zároveň došlo aj k potvrdeniu úmyslu vo veci zainteresovaných osôb vrátane sťažovateľa takým spôsobom začať realizáciu predmetu verejného obstarávania. To, že tento proces negeneroval vznik samotnej škody (rozumej ako kvantifikovateľného kvalifikačného momentu oproti motivačnému cieľu konania páchatel'a smerujúcemu k neoprávnenému zvýhodneniu páchatel'a alebo inej osoby, teda takto ponímaného prospechu, alebo k znevýhodneniu inej osoby, teda škody ako ujmy – podobne napr. § 326 ods. 1 Trestného zákona), nie je problémom právneho posúdenia v predmetnej veci, ako to svojimi slovami vysvetlil najvyšší súd. Argumentácia sťažovateľa v ním naznačenom smere z hľadiska ústavnej udržateľnosti odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu neobstoí a, naopak, argumentácia najvyššieho súdu o tom, že „Základná skutková podstata trestného činu... podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona... nevyžaduje následok v podobe spôsobenia škody či zadováženia prospechu; ide o okolnosti, ktoré majú význam pre naplnenie kvalifikovaných skutkových podstát tohto trestného činu...“ ústavne udržateľnou je, a to aj preto, lebo ide o posúdenie úvahou na úrovni aplikácie zákona, do ktorej ústavný súd nezasahuje. Práve absencia reálne vzniknutej škody predstavovala východisko právnej kvalifikácie skutku len v rovine základnej skutkovej podstaty, keď celkovo sťažovateľom predostretá argumentácia sa nesie v duchu nepochopenia obsahu najvyšším súdom inak precízne vysvetlenej argumentácie, ktorá v žiadnom prípade nie je dôvodom kasácie v konaní o ústavnej sťažnosti pre jej arbitrárnosť.

42. V dôsledku uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Z dôvodu odmietnutia sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v časti týkajúcej sa základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia čl. 49 ústavy, ktorý má povahu ústavného princípu, a nie základného práva a ktorého porušenie je v predmetnom kontexte viazané na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľom označený čl. 47 charty nemá v okolnostiach jeho trestnej veci materiálne uplatnenie, pretože v ústavnej sťažnosti potrebným spôsobom neodôvodnil aplikáciu práva Európskej únie (ani keby však išlo o použiteľnú referenčnú normu, vzhľadom na jej obsah zodpovedajúci čl. 6 ods. 1 dohovoru by výsledok posúdenia nebol odlišný).